

ÇİN DEVLET BAŞKANLARI HU JINTAO VE XI JINPING'İN KONUŞMALARININ STRATEJİK KÜLTÜR ÜZERİNDEN ANALİZİ VE DEĞERLENDİRMESİ

Zeynep Elçin Kamalak

zelcink@gmail.com

ORCID: 0000-0002-1671-2972

Doç. Dr. Ahmet Keser

ahmet.keser@hku.edu.tr

ORCID: 0000-0002-1064-7807

ÖZ: Stratejik kültür konusu hem siyaset bilimi hem de uluslararası ilişkiler alanında yapılan çalışmalar için önem teşkil etmektedir. Stratejik kültür çalışmalarının yakın tarihli geçmişe sahip olması, üzerinde daha fazla çalışılması gereken konulardan biri olduğunun da göstergesidir. Bu çalışma, Çin Devlet Başkanlarından Hu Jintao ve Xi Jinping'in söylemlerinin stratejik kültür üzerinden analizini ve değerlendirmesini içermektedir. Çalışma için, stratejik kültür tipolojisi referans alınmıştır. Bu minvalde Başkanların konuşmaları Uzlaşmacı, Pasif Savunmacı, Aktif Savunmacı ve Saldırgan olmak üzere, stratejik kültür tipolojisinde yer alan dört tip çerçevesinde değerlendirilmiştir. Bu şekilde, Jintao ve Jinping'in farklı yıllarda yaptıkları ikişer konuşması, Maxqda programı aracılığı ile analiz edilmiştir. Nitel yöntemle yapılan bu çalışmada içerik analizi tekniğinin yanı sıra Fenomolojik yaklaşım da kullanılmıştır. Analiz sonucu ulaşılan bulgular, her iki devlet başkanının da hem uzlaşmacı hem de saldırgan nitelikli yapılar da olabileceğini göstermiştir. Bu durum Jintao ve Jinping'in söylemlerinde net çizgiler sergilediğine işaret etmiştir. Jintao'nun söylemlerinin durum ve şartlara göre değişken nitelikler barındırmıştır. Jinping'in söylemlerinin ise en öncelikli kategori değişmekle birlikte, diğer kategoriler açısından bir devamlılık arz ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Her iki liderin ilk dönem konuşmaları daha çok *Uzlaşmacı*, son dönem konuşmaları ise *Saldırgan* tipindeki stratejik kültür kategorilerine denk düşmüştür.

Anahtar Kelimeler: Stratejik Kültür, Hu Jintao, Xi Jinping, Maxqda Analizi

STRATEGIC CULTURAL ANALYSIS AND EVALUATION OF THE SPEECHES OF CHINESE PRESIDENTS HU JINTAO AND XI JINPING

ABSTRACT: The issue of strategic culture is important for both political science and international relations studies. The fact that strategic culture studies have a recent history is also an indication that it is one of the subjects that need to be studied more. This study includes analyzing and evaluating Chinese Presidents Hu Jintao and Xi Jinping's speeches through strategic culture. For the study, the strategic cultural typology was taken as a reference. In this respect, the speeches of the Presidents were evaluated within the framework of four types in the spectrum of strategic cultures: Compromising, Passive Defensive, Active Defensive, and Offensive. In this way, Jintao and Jinping's two speeches in different years were analyzed through the Maxqda program. In this qualitative study, besides the content analysis technique, the Phenomenological approach was also used. The findings obtained as a result of the analysis showed that both heads of state can be both conciliatory and aggressive. This indicated that Jintao and Jinping displayed clear lines in their discourse. Jintao's speeches had varying qualities according to the situation and conditions. It has been concluded that Jinping's speeches show a continuity in terms of other categories, although the

Makale Gönderim Tarihi: 10.10.2022

Makale Kabul Tarihi: 18.10.2022

Citation Information / Kaynakça Bilgisi: Kamalak, Z.E. ve Keser, A. (2022). Çin devlet başkanları Hu Jintao ve Xi Jinping'in konuşmalarının stratejik kültür üzerinden analizi ve değerlendirmesi. *Journal of Turkish Social Sciences Research*, 7(2), 137-153.

top priority category changes. The speeches of both leaders in the first period mostly corresponded to the Compromising, and the last-term speeches of the strategic culture categories of the Aggressive type.

Keywords: Strategic Culture, Hu Jintao, Xi Jinping, Maxqda Analysis

1. GİRİŞ

Stratejik kültür konusunun geçmişi çok eskiye dayanmamakla birlikte, bilimsel inceleme anlamında son zamanlarda üzerine yoğunlaşılın konulardan birisi olarak dikkat çekmektedir. Kavramın ilk kelimesi olan strateji konusu hem siyaset bilimi hem de uluslararası ilişkiler alanında araştırma yapmaya açık olan, tarihsel süreçte Sun Tzu'dan Machiavelli'ye, yakın tarihte ise, Almond ve Verba'dan Snyder'a dek pek çok bilim insanınca üzerine düşünülmüş ve çalışılmış bir konuyu içermektedir.

Siyaset disiplinini, kültür ile ilişkilendirerek inceleyen Almond ve Verba (1963)'nın *siyasal kültür* kavramı, *stratejik kültürün* de kapılarını aralamıştır. Johnston (1995) stratejik çevreyi anlatırken savaştan, rekabetten, tehditten ve güçten bahsetmiştir. Keser (2020)'e göre tarihten gelen birikimin, stratejik kararlar üzerine yansımaları olarak değerlendirilen stratejik kültür, Snyder (1977)'a göre geniş kapsamda, bireylerin stratejik davranışlarının tamamı olarak tanımlanmıştır. Gray (2010) stratejiyi köprü olarak değerlendirirken, Black (2021) stratejinin bütünsel süreç olduğunu ifade etmiştir. Nitekim Keser ve Çalış Yazgu (2020) stratejik kültür değişiminin gücüne dikkat çekmişlerdir.

Stratejik kültüre dair literatürde bulunan mevcut çalışmalar, stratejik kültürün nesiller boyunca ayrışması ve zaman içerisinde ilerleme kaydetmesi şeklinde kendini göstermiştir. Bu çalışma, Johnston (1995)'in ve Akçadağ Alagöz (2013)'ün çalışmalarından yola çıkarak, teknolojik analiz araçlarını da kullanmak suretiyle stratejik kültür hususuna derinlik ve çeşitlilik kazandırmayı hedeflemiştir.

Stratejik kültür, devletleri yöneten liderlerin karar mekanizmaları, karar süreçlerinde izledikleri yol ve kültürün stratejik davranışlar üzerindeki etkisi açısından açıklama yeteneği taşıması nedeniyle, üzerinde farklı yöntem ve analiz teknikleriyle ve farklı örneklemeler kullanmak suretiyle çalışılması gereken önemli bir konu durumundadır. Bu bakımdan çalışmanın konusu literatürde üzerinde çalışılmış bir araştırmaya rastlanmamış olduğundan, Çin Devlet Başkanlarından olan Hu Jintao ve Xi Jinping'in konuşmalarının stratejik kültür tipolojisi kapsamında analizi ve değerlendirmesi olarak belirlenmiştir. Dolayısıyla çalışmanın konuya ilişkin akademik yazındaki boşluğun doldurulmasına sunduğu katkıyla hem siyaset bilimi hem de uluslararası ilişkiler alanındaki birikimi artıracak değerlendirilmiştir. Akademik yazında Çin Stratejik kültürünü bu çalışmada kullanılan analiz araçlarıyla inceleyen bir çalışmaya rastlanmamış olması da çalışmanın, başka araştırmacılar tarafından hem Çin hem de başka ülke liderlerinin söylemlerinin analizinde bir kılavuz olarak kullanılabilme potansiyelini artırmaktadır.

Bugüne kadar Çin ve Çin stratejik kültürü üzerine yapılan çalışmalar incelendiğinde, Çin'in yükselişinin yeni-liberal kurumsalcılık gibi, uzlaşmacı mı yoksa saldırgan bir tutum mu izleyeceği hususu uzun süredir tartışılmaktadır. Pek çok teorinin ortaya atıldığı bu durumda, tehdit değerlendirmesi ve karar süreçlerinin altında aslında uluslararası sistemde hegemonik güç olma arzusunun yattığı da açık bir gerçekliktir (Mearscheimer, 2001). Organski (1958)'nin güç geçiş teorisinin (Power Transition Theory) temelinde yer alan başat güç ve hegemonya açıklamasının temelinde de bu tartışmalar yer almıştır.

Stratejik kültür çalışmaları ise tarihsel süreçte ve zamanın sınavından geçmek suretiyle oluşmuş olan kültürün, özde ise stratejik kültürün, stratejik davranışlar üzerinde belirleyici ve her devlet açısından devamlılık arz eden ayırt edici özellikler taşıdığı varsayımı üzerine inşa edilmiştir. Bu savdan yola çıkmak suretiyle bu çalışma da Çin'in son dönemlerde izlediği yolun *uzlaşmacı/pasif savunmacı/aktif savunmacı/saldırgan* tipolojik yelpazesi çerçevesinde, stratejik kültür tipolojileri kapsamında analizinin yapılması üzerine odaklanmıştır. Özellikle son çeyrek yüzyılda hızla gelişen ekonomisiyle dikkatleri üzerine çeken Çin'de, bu dönemde siyasi liderliği üstlenmiş olan liderlerin önemli söylemleri çalışma kapsamına alınmıştır. Bu muhteviyatta, 2003-2013 yılları arasında Devlet Başkanlığı yapan Hu Jintao ve 2013'ten bu yana aynı görevi üstlenmiş olan ve hala görevde olan Devlet Başkanı Xi Jinping'in konuşmaları stratejik kültür tipolojisi üzerinden incelenmiştir.

Çin son dönemde yükselmiş güç olarak uluslararası politikayı şekillendiren önemli bir niteliğe sahiptir. Çalışmada söylem analizi yoluyla Çin'in önceliklerinin yansıtılması lider - sistem etkileşimi bağlamında önemli bir akademik girdidir. Çalışmanın veri toplama aşamasında, öncelikle Çin Devlet Başkanlarından Hu Jintao ve Xi Jinping'in farklı tarihlerde yaptıkları konuşmaları araştırılmıştır. Araştırma

yazılı, sözlü ve görsel kaynakların, genel ağ (internet) veri tabanlarının, kitap ve makalelerin taranması aracılığıyla yapılmıştır. Başkanların pek çok konuşması içerik olarak eleştirel bir literatür incelemesine tabi tutulmuş ve her bir Başkanın stratejik kültüre ilişkin izler taşıdığı tespit edilen ikişer önemli konuşmasına ulaşılmış; diğer konuşmalar elenerek analiz dışında bırakılmıştır. Hu Jintao'nun analize dâhil edilen ilk konuşması: Birleşmiş Milletler New York Zirvesi'nde, 15 Eylül 2005'te yapmış olduğu konuşma, ikincisi ise: Çin Komünist Partisi'nin 90. Yıldönümü toplantısında 1 Temmuz 2011'de yaptığı konuşmasıdır. Aynı şekilde, halen görevde olan Çin devlet Başkanı Xi Jinping'in birinci konuşması Cenevre'deki Birleşmiş Milletler Ofisinde 18 Ocak 2017'de yaptığı konuşma, ikincisi ise 1911 Devriminin 110. Yıldönümünü anma toplantısında 9 Ekim 2021'de yaptığı konuşmasıdır.

Yukarıda bahsedilen söylevler, nitel analiz yöntemlerinden içerik analizi tekniği kullanılarak analiz edilmiş, fenomenolojik yaklaşımdan da faydalanılmıştır. İçerik analizi maksadıyla Maxqda programı kullanılmıştır. Analiz öncesinde, stratejik kültür konusundaki mevcut akademik yazın incelenerek her bir stratejik kültür kategorisi açısından gösterge olabilecek kodlar türetilmiştir ve Maxqda programında, inceleme kapsamındaki dokümanlar analiz edilirken bu kodlar kullanılmıştır.

Bu kapsamda ilk aşamada, içerik analizinin kategorilerini teşkil eden dört stratejik kültür tipinin (uzlaşmacı/pasif savunmacı/aktif savunmacı/saldırgan) göstergesi olabilecek kelimeler kod olarak belirlenmiştir. Gösterge kriterleri olarak kullanılan bu kodlar, konuya ilişkin önceki çalışmalar referans alınarak oluşturulmuştur. Buna göre, Snyder (1977), Johnston (1995), Lantis (2006), Gray (2010), Layton (2012), Daase ve Junk (2012), McMaster (2015), Lock (2017), Akçadağ Alagöz (2019), Keser (2020) ve Black (2021)'in çalışmalarından faydalanılmıştır. Bu doğrultuda, Çin Devlet Başkanları Jintao ve Jinping'in konuşmaları analiz edilmiştir. Maxqda programında analiz için kullanılan kategoriler ve kodlar Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1: Stratejik Kültür Yelpazesi ve İlgili Kodlar

Kategoriler	Uzlaşmacı	Pasif Savunmacı	Aktif Savunmacı	Saldırgan
Kodlar	Barış	Eşitlik	Çıkar	Çatışma/Saldırı
	Demokratik	Güven	Mücadele	Devrim
	İş birliği	Korumak	Rekabet	Güç
	Kalkınma	Reform	Risk	Savaş
	Uzlaşma	Savunma	Tehdit	Silah

Kaynak: Snyder (1977), Johnston (1995), Lantis (2006), Gray (2010), Layton (2012), Daase ve Junk (2012), McMaster (2015), Lock (2017), Akçadağ Alagöz (2019), Keser (2020) ve Black (2021)'in çalışmaları referans alınarak yazarlar tarafından oluşturulmuştur.

Tablo 1'de verilen kategori ve kodlara göre yapılan analiz sonucu ulaşılan bulgular, ilgili başlıkların altında grafikler ile gösterilerek yorumlanmış ve değerlendirilmiştir. Son bölümde ise, ulaşılan bulgulara ilişkin çıkarılan sonuçlara yer verilmiştir.

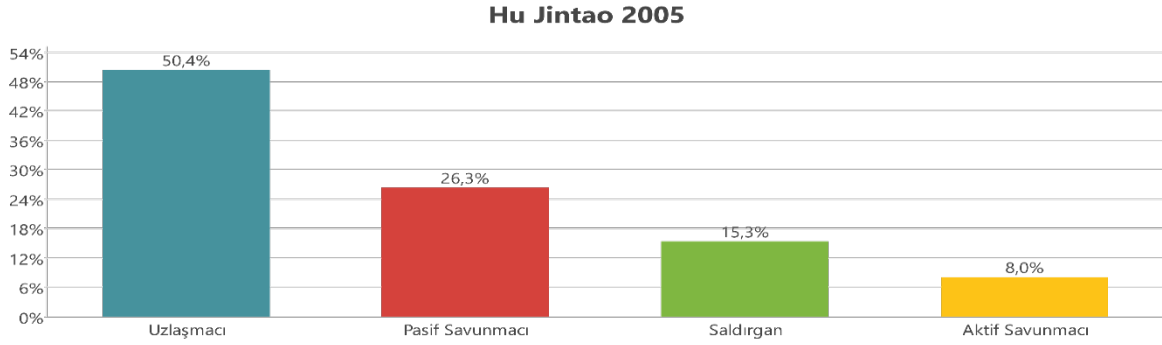
2. HU JINTAO'NUN SÖYLEMLERİNİN ANALİZİ

Yapılan analizlere Hu Jintao'nun 2005 ve 2011 yılları arasında yapmış olduğu iki konuşması dahil edilmiştir (Birleşmiş Milletler New York Zirvesi 15 Eylül 2005 tarihli konuşması ve Çin Komünist Partisi'nin 1 Temmuz 2011'de 90. Yıldönümü toplantısı konuşması). Analizler, stratejik kültür tipolojik yelpazesinde yer alan ana kategorilere ilişkin alandaki çalışmalardan türetilen gösterge niteliğindeki kod kelimelerin kullanılmasıyla Maxqda programı vasıtasıyla yapılmıştır. Analiz sonucu ulaşılan bulgular ve değerlendirmeler aşağıdaki alt başlıklarda ilgili grafiklerin altında yer almıştır.

2.1. Hu Jintao'nun 2005 Yılındaki Konuşmasının Analizi

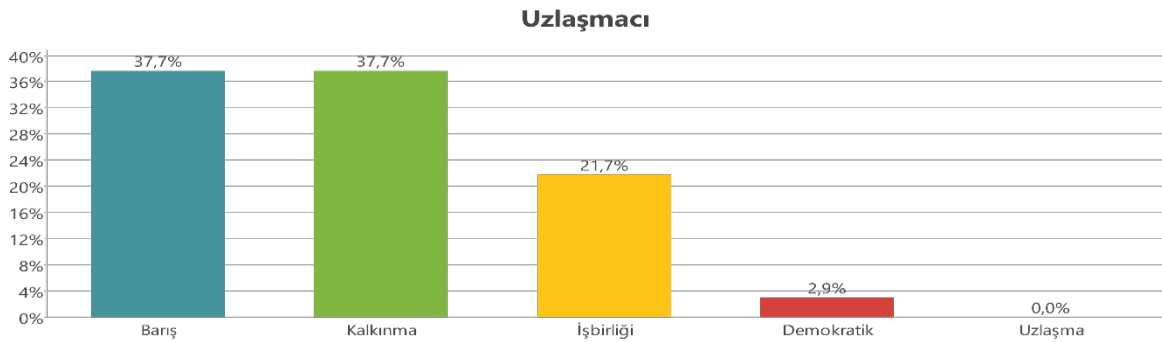
Hu Jintao'nun Birleşmiş Milletler (BM) Zirvesinde 2005 yılında yaptığı konuşmanın analizi aşağıdaki grafiklerde yer almıştır. İlk grafik Hu Jintao'nun konuşmasının stratejik kültür bakımından incelemesini yansıtmaktadır. Buna göre konuşmada, stratejik kültür yelpazesinde yer alan *Uzlaşmacı*, *Pasif Savunmacı*, *Aktif Savunmacı* ve *Saldırgan* niteliklerden hangisini daha çok yansıttığı ortaya konmuştur. İlk grafikte genel bir değerlendirme, ardından gelen 4 grafikte ise her bir alt kategorinin detay kodları verilmiştir. Son olarak da, bahsi geçen konuşmanın analiz bulgularından bir kod bulutu oluşturulmuştur.

Oluşturulan kod bulutu Jintao'nun o konuşmasında yer alan kodların frekans değerlerine göre yoğunluğunu yansıtmıştır.

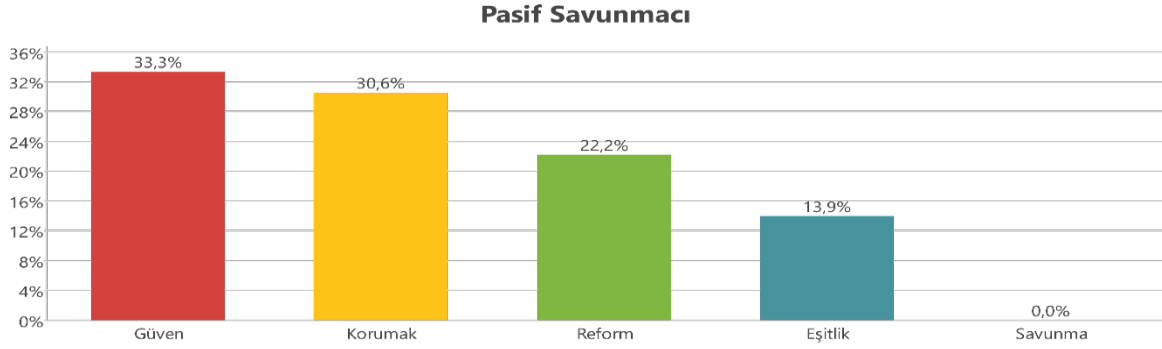
Şekil 1. Hu Jintao'nun Konuşmasının Stratejik Kültür Yelpazesindeki Analizi

Hu Jintao'nun 2005 yılında yaptığı konuşmasının Maxqda programı ile yapılan analiz sonuçlarının yer aldığı Şekil 1'de stratejik kültür yelpazesinde yer alan 4 kategoriye ilişkin kodların frekans değerlerine göre oransal karşılıkları görülmektedir. Buna göre Jintao'nun % 56,4 oranla en çok Uzlaşmacı nitelikli söylemlere yer verdiği görülmüştür. İkinci sırada % 26,3 oranla Pasif Savunmacı, üçüncü sırada % 15,3 oranla Saldırgan ve son olarak % 8,0 oranla ve en az Aktif Savunmacı nitelik sergilediği görülmüştür. Dolayısıyla 2005 yılı itibariyle Çin Devlet başkanı söylemleri kapsamında, söylemlerin problem çözmede daha çok uzlaşmacı ve pasif savunmacı olmak üzere daha barışçı içeriğe sahip olduğu, savaş ve saldırı gibi agresif hareket tarzlarının öncelikli bir çözüm yolu değil henüz bir anomali olarak görüldüğü bulgusuna erişilmiştir.

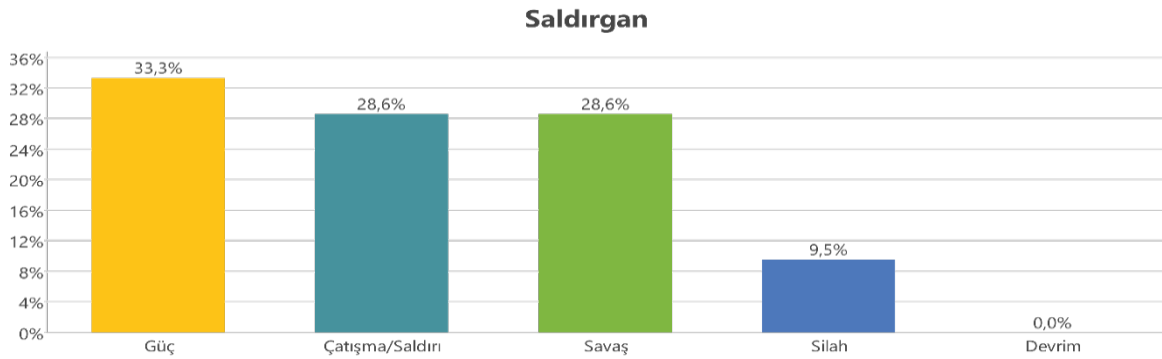
Şekil 2. Hu Jintao'nun Konuşmasının Uzlaşmacı Nitelikli Analizi

Nitekim Şekil 2'de de görüldüğü üzere Jintao'nun konuşmasında *Uzlaşmacı* kategorisine ilişkin gösterge kodları açısından da *Barış* % 37,7 ve *Kalkınma* % 37,7 kodlarının başat kodlar olduğu bunları da % 21,7 ile *İşbirliği* kodunun izlediği görülmektedir. Ortaya çıkan bulgular da 2005 yılı itibariyle söylem düzeyinde Çin stratejik kültürünün daha uzlaşmacı bir yapıya sahip olduğunu göstermektedir. Konuşmada yine uzlaşmacı kategorisinde yer alan *Demokratik* kodunun ise % 2,9 oranıyla oldukça düşük düzeyde kaldığı ve dönem itibariyle Çin stratejik kültüründe çok da üzerinde durulmayan bir konuya işaret ettiği ortaya çıkmaktadır. Ortaya çıkan sonuçlar çerçevesinde ulaşılan stratejik kültür kategorik tipinin, devletin stratejik davranışlarına da yansımaları kuvvetle muhtemeldir.

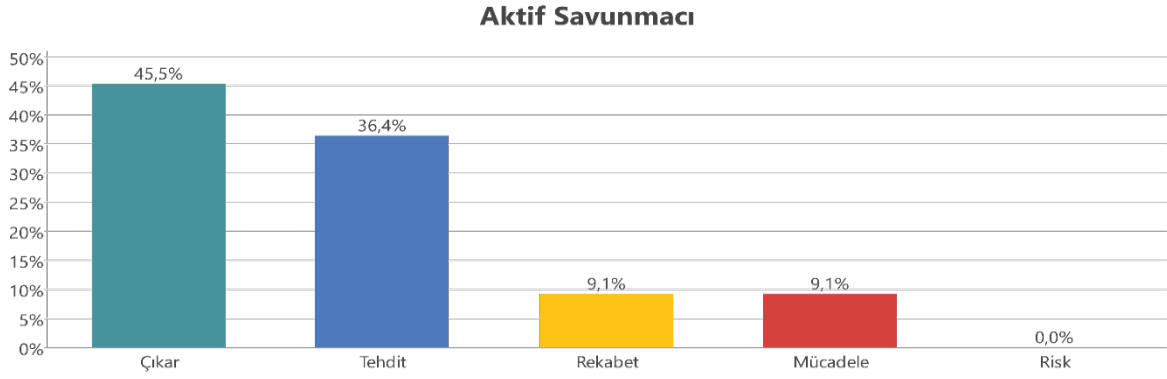
Şekil 3. Hu Jintao'nun Konuşmasının Pasif Savunmacı Nitelikli Analizi

Jintao'nun konuşmasında genel olarak % 50,4 ile ilk sırada yer alan *Uzlaşmacı* kategorisinden sonra % 26,3 ile ikinci sırada yer verilen *Pasif Savunmacı* kategorisine ilişkin kodların dağılımı da yukarıda Şekil 3'te sunulmuştur. Bu başlık altındaki kodların da esasen dönem itibariyle başat konumdaki *Uzlaşmacı* stratejik kültürü destekler nitelikte olduğu (Güven % 33,3, Korumak % 30,6, Reform % 22,2, Eşitlik % 13,9) ve daha saldırgan tutum içeren kategorilere nazaran öncelikli olduğu görülmektedir. Bu durum da Jintao tarafından ortaya çıkan problemlerin çözümünde savaşın dönem itibariyle bir anomali olarak görüldüğünü, öncelikli çözüm yolu olarak daha barışçı yöntemlere yer verilmeye çalışıldığını göstermektedir.

Şekil 4. Hu Jintao'nun Konuşmasının Saldırgan Analizi

Jintao'nun konuşmasında esasen % 15,3 oranıyla üçüncü sırada yer alan ve *Uzlaşmacı* ve *Pasif Savunmacı* stratejik kültür tiplerine göre daha az ya da en son tercih olarak kullanılabilen bir kategoriye işaret eden *Saldırgan* stratejik kültür kategorisine ilişkin kodların oransal dağılımı da Şekil 4'te verilmiştir. Buna göre, Jintao konuşmasında en çok % 33,3 oranla Güç kodunu kullanmıştır. Çatışma/Saldırı ve Savaş söylemleri % 28,6 oranla eşit olarak kullanılmıştır. % 9,5 oranla Silahtan bahseden Jintao, Devrim konusuna değinmemiştir. Bu bulgular ise Jintao'nun dönem itibariyle öncelikle uluslararası problemlerin çözümünde uzlaşmacı ve pasif savunmacı bir tavır takınmakla birlikte, bu yaklaşımlarla problemlerin çözülmemesi durumunda ise savaşa hazır olmak maksadıyla elde yeterli güç buldurmaya önem verdiğini ancak yeterli güce ulaşıncaya kadar bu konunun öncelikli bir tercih olarak kullanılmaması gerektiği yönündeki yaklaşımına ışık tutmaktadır.

Şekil 5. Hu Jintao'nun Konuşmasının Aktif Savunmacı Analizi

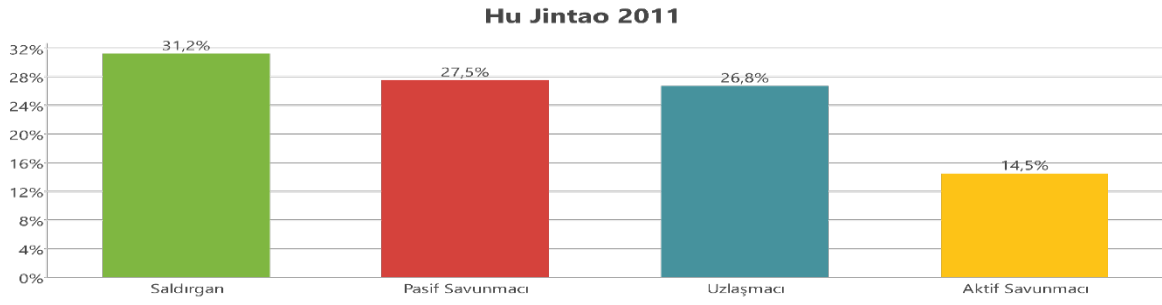
Stratejik kültür kategorilerinden *Aktif Savunmacı* yaklaşım ise Jintao'nun konuşmasında % 8'lik bir göstereyle son sırada yer almakta ve *Saldırgan* yaklaşımın bile gerisinde kalmaktadır. Bu kategorinin kodları açısından ise kendi içerisinde % 45,5 oranla Çıkar, % 36,4 oranla Tehdit kodlarının başat olduğu görülmektedir. Rekabet ve Mücadele kullanım sıklığına göre % 9,1 oranla eşit biçimde sergilenmiştir. Risk kodu ise hiç kullanılmamıştır. Buraya kadar olan analiz bulguları dönem itibariyle Jintao'nun uzlaşmacı ve pasif savunmacı bir stratejik tutumu önelediği ancak uluslararası problemler zorladığında, aktif savunmacı değil saldırgan tutumu öneleyeceği; bunun için elde yeterli güç bulundurmaya önem verdiği, aktif savunmacı yaklaşımdaki kodlar açısından da ülke çıkarlarını öneleyerek realist bir perspektiften olaylara yaklaştığını göstermektedir.

Şekil 6. Hu Jintao'nun 2005 Yılındaki Konuşmasının Kod Bulutu

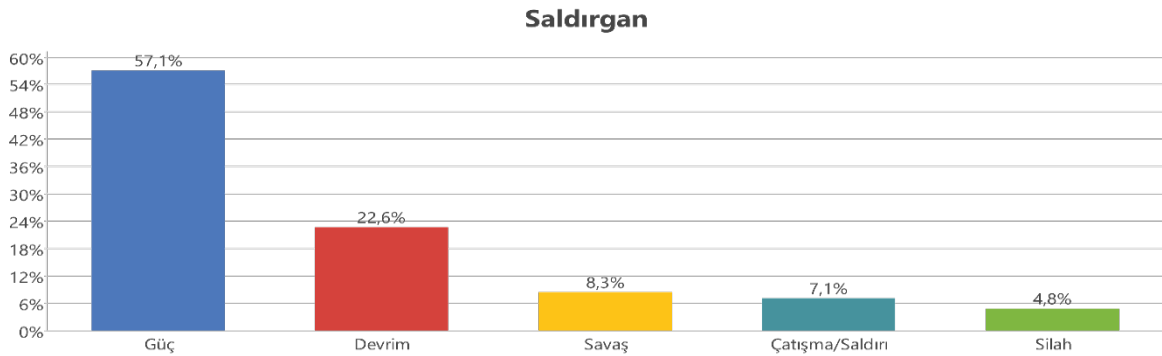
Yukarıda stratejik kültür kategorilerine ilişkin analizlerde de değerlendirildiği üzere, Şekil 6'da Jintao'nun 2005 yılındaki konuşmasının odak teması olan kod bulutu da Jintao'nun stratejik kültür açısından uzlaşmacı yöntemlere yakın durduğunu göstermektedir. Bir başka ifadeyle Jintao'nun, bahsi geçen konuşması stratejik kültür tipolojileri açısından değerlendirildiğinde genel olarak Barış merkezli olduğu, bunu kalkınma, iş birliği, koruma gibi konuların takip ettiği görülmektedir. Bu kod bulutu da dönem itibariyle Çin liderinin uzlaşmacı bir stratejik davranış izlemeyi tercih ettiği veya önelediği ancak uluslararası tehdit durumuna bağlı olarak yeterli güç bulundurmaya önem verdiği ve genel olarak realist bir perspektife sahip olduğu sonucunu ortaya koymaktadır. Kod bulutunda yer alan diğer ifadeler ise analiz bulgularındaki yoğunluğa göre sıralanmıştır. Dolayısıyla, büyük harfler kullanım çokluğunu, küçük harfler ise azlığını ifade etmiştir.

2.2. Hu Jintao'nun 2011 Yılındaki Konuşmasının Analizi

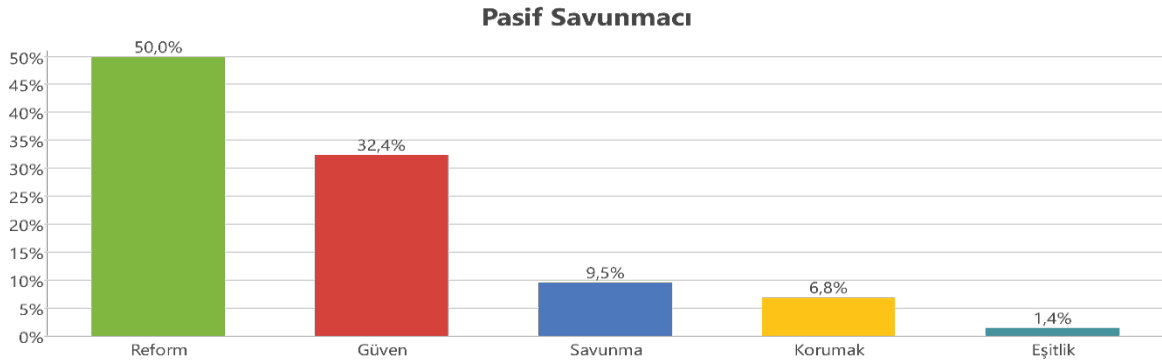
Şekil 7. Hu Jintao'nun Konuşmasının Strateji Kültür Yelpazesindeki Analizi

Yukarıdaki şekilde, Hu Jintao'nun 2011 yılında yaptığı konuşmasının Maxqda programı ile yapılan analiz sonuçları yer almıştır. Şekilde, stratejik kültür yelpazesinde yer alan 4 başlığın frekans değerlerine göre oransal karşılıkları verilmiştir. Buna göre Jintao'nun % 31,2 oranla en çok *Saldırgan* kategorisindeki stratejik kültür kodlarına yer verdiği görülmüştür. Dolayısıyla 2005 yılındaki konuşmasıyla karşılaştırıldığında, Jintao'nun uzlaşmacı stratejik kültür yerine, saldırgan stratejik kültürü birinci sıraya taşıdığı ortaya çıkmaktadır. İkinci sırada ise yine % 27,5 oranla *Pasif Savunmacı* tip yer alırken, *Uzlaşmacı* tip % 26,8 oranla üçüncü sıraya kaymış durumdadır. Yine de her üç kategoriye ilişkin gösterge frekanslarının oransal olarak birbirine yakın olduğu da göz önüne alınmalıdır. Son olarak da yine 2005 yılında olduğu gibi % 14,5 oranla ve en düşük frekansla Aktif Savunmacı nitelik sergilediği görülmüştür.

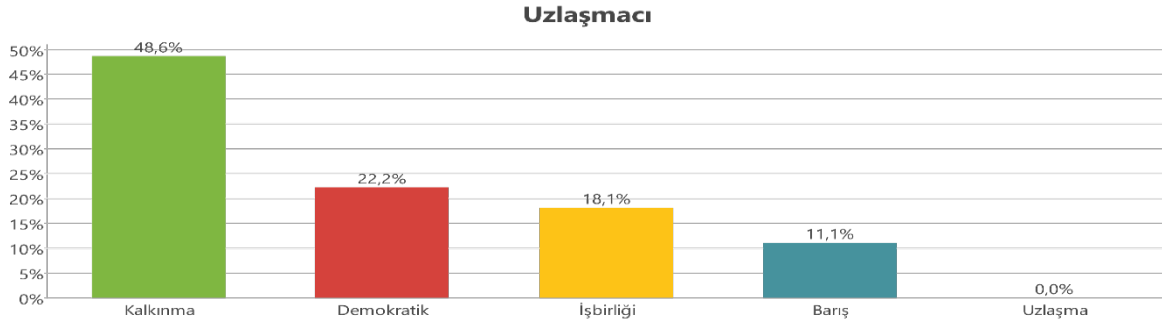
Şekil 8. Hu Jintao'nun Saldırgan Nitelikli Analizi

Şekil 8'de Jintao'nun Saldırgan stratejik kültür tipine ilişkin gösterge kodlarının analizi görülmektedir. Buna göre, Saldırgan tip gösterge kodlarından en çok % 57,1 oranla Güç kodu yer almıştır. Devrim % 22,6 ve Savaş % 8,3 oranla analiz sonucu olarak yansımıştır. Jintao konuşmasında % 7,1 oranla Çatışma/Saldırı ve % 4,8 oranla Silah kodunu kullanmıştır. Bu sonuçlar ise Jintao'nun 2005 yılında önem vermeye başladığı güç kavramına giderek daha fazla önem atfettiği ve gündeminin ve muhtemel kararlarının ilk sırasına taşıdığı görülmektedir. Ortaya çıkan değişim ise yeterli güç olduğunda veya kendilerini yeterli güce sahip hissettiklerinde Çin politika yapıcıları tarafından artık savaşın problem çözümünde ortaya çıkan bir bozukluk, bir anomali değil; doğrudan elverişli bir çözüm aracı olarak kullanılabilmesinin izdüşümlerini vermeye başlamıştır.

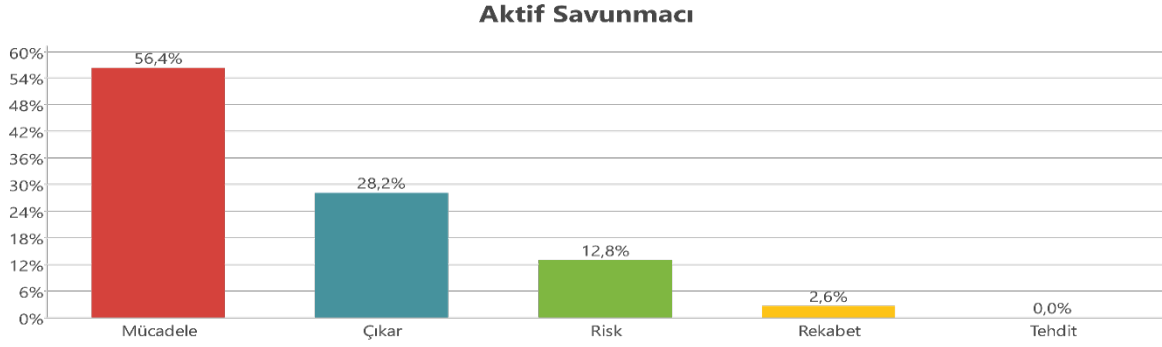
Şekil 9. Hu Jintao'nun Pasif Savunmacı Nitelikli Analizi

Jintao'nun daha önce 2005 konuşmasında olduğu gibi bu konuşmasında da ikinci sırada yer almış olan Pasif Savunmacı stratejik kültür tipinin gösterge kodlarına ilişkin frekansların oranları Şekil 9'da sunulmuştur. Ancak bu kategori altında daha önce Güven, Koruma ve Reform sıralamasına sahip frekansı yüksek kodlardaki sıranın değiştiği ve bu kodların Reform % 50,0, Güven % 32,4, Savunma % 9,5, Korumak % 6,8 oranda yer aldığı görülmektedir. Dolayısıyla bu göstergeler de yeterli gücün toplanmasıyla birlikte vurgunun bu kategoride de güven ve koruma yerine reform koduna doğru kaydığını göstermektedir. Bunun da hem teknolojik hem de içeride sıkıntıya yol açan siyasi ve etnik problemlerin zorlaması sonucu ortaya çıkan bir zorunluluk olduğu değerlendirilmektedir. Burada Eşitlik koduna % 1,4 oranla en az düzeyde yer verilmesinin ise ya eşitliğin bir problem olarak görülmemesinden ya bu konuya önem verilmemesinden ya da içerideki etnik ayrışma hareketlerden kaynaklanan endişelerden kaynaklanabileceği değerlendirilmektedir.

Şekil 10. Hu Jintao'nun Uzlaşmacı Nitelikli Analizi

Şekil 10'da Jintao'nun Uzlaşmacı stratejik kültür kategorisine ilişkin kodlarının analiz sonuçları verilmiştir. Buna göre, öncelikle 2005 yılında Jintao'nun konuşmasında ilk kategori olarak öne çıkan *Uzlaşmacı* tipin, 2011 yılına gelindiğinde üçüncü sıraya kaymış olduğu görülmüştür. Kendi içerisinde ise daha önce Barış, Kalkınma ve İş birliği şeklinde sıralanan öncelikli kodların, % 48,6 oranla Kalkınma, % 22,2 ile Demokratik ve % 18,1 ile İş birliği şeklinde sıralandığı görülmüştür. Barış ise % 11,1 oranla dördüncü sıraya gerilerken, Uzlaşma kodu ise göstergeler arasında kendisine hiç yer bulamamıştır. Dolayısıyla geçen zaman içerisinde hem kategorik olarak Uzlaşmacı tipe verilen önem düzeyinin azaldığı hem de bu kategori içerisinde vurgunun Barış yerine Kalkınma göstergesine kaydığı ortaya çıkmaktadır.

Şekil 11. Hu Jintao'nun Aktif Savunmacı Nitelikli Analizi

Aktif Savunmacı stratejik kültür kategorisine ilişkin gösterge kodları ise %14,5 ile yine en düşük kategori olmakla birlikte, 2005 konuşmasındaki % 8'lik orana nazaran artış trendinde olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu kategorinin kendi içindeki kodların en öncelikli ikisinin % 56,4 oranla *Mücadele*, % 28,2 oranla *Çıkar* şeklinde sıralandığı Şekil 11'de görülmektedir. Burada da 2005 söylevinde % 9,1 ile dördüncü sırada yer alan *Mücadele* gösterge kodunun ilk sıraya yükselmesi ve yine 2005 yılında % 45,5 oranla ilk sırada yer alan *Çıkar* kodunun da oranı düşmüş olmakla beraber halen ikinci sırada yer alması da daha önce yapmış olduğumuz, lider söylemi düzeyinde Çin stratejik kararlarının realist perspektife doğru kaymakta olduğu bulgusunu destekler niteliktedir. Diğer göstergelerden 2005 konuşmasında hiç yer verilmeyen *Risk* kodu % 12,8 ile 2011 konuşmasında yer bulmuş; *Rekabet* ise % 2,6 oranla söylev içerisinde son sıralara düşmüş, *Tehdit* koduna ise yer verilmemiştir. Bu sonuçlar ise uluslararası konjonktüre ilişkin risk algısının Çin liderliği düzeyinde artış eğiliminde olduğunu ortaya koymaktadır.

Şekil 12. Hu Jintao'nun 2011 Yılındaki Konuşmasının Kod Bulutu

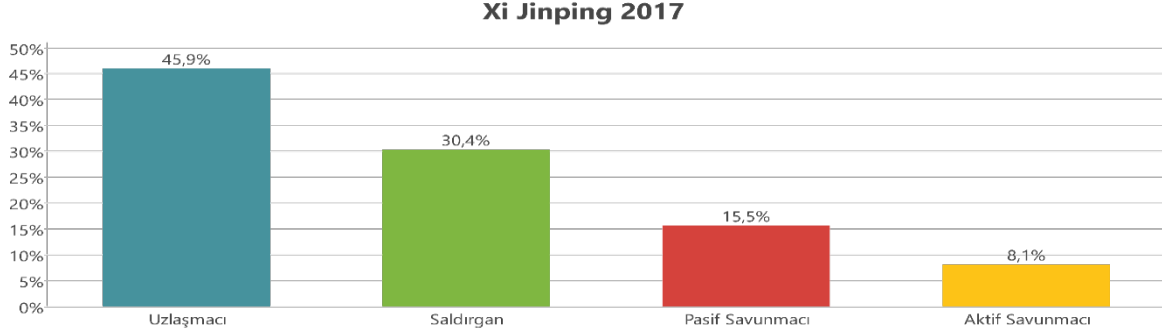
Şekil 12'de Jintao'nun 2011 yılındaki konuşmasının odak temaları kod bulutu şeklinde görülmektedir. Kod bulutunda yer alan diğer ifadeler ise büyük harfler kullanım çokluğunu, küçük harfler ise azlığı ifade edecek şekilde yer almıştır. Buna göre Jintao'nun, bahsi geçen konuşmasının *Güç* merkezli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. *Güç* kodunu, kalkınma, reform ve mücadelenin takip ettiği görülmektedir. Dolayısıyla 2011 yılı itibariyle Çin stratejik kültürünün yeterli güce erişmeye odaklandığı, bunun içinde ekonomik reform ve kalkınmayı öncelikli konular olarak ele aldığı izdüşümleri kendini göstermektedir.

3. XI JINPING'İN SÖYLEMLERİNİN ANALİZİ

Bu bölümde Xi Jinping'in 18 Ocak 2017'de Cenevre'deki Birleşmiş Milletler Ofisinde yaptığı konuşma ve 9 Ekim 2021'de, 1911 Devriminin 110. Yıldönümünü anma toplantısında yaptığı konuşmasının Maxqda programı kullanılarak yapılan içerik analizleri yer almıştır. Analiz sonucu ulaşılan bulgular, ilgili grafiklerin altında yorumlanmıştır.

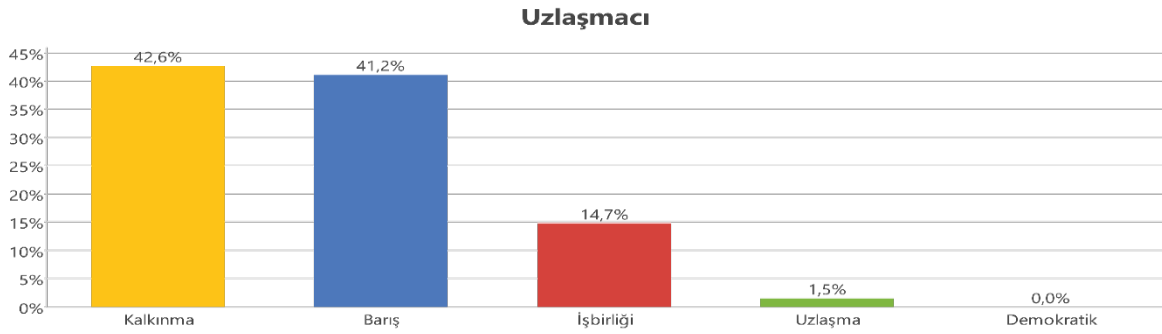
3.1. Xi Jinping'in 2017 Yılındaki Konuşmasının Analizi

Xi Jinping'in Cenevre'deki Birleşmiş Milletler Ofisinde yaptığı konuşmasının analizleri aşağıdaki gibidir. Buna göre, ilk Grafik Jinping'in stratejik kültür yelpazesindeki genel durumu yansıtmıştır. Sonrasında yer alan 4 grafik ise, ilk grafikte yer alan başlıkların gösterge kodlarını ve oranlarını göstermiştir.

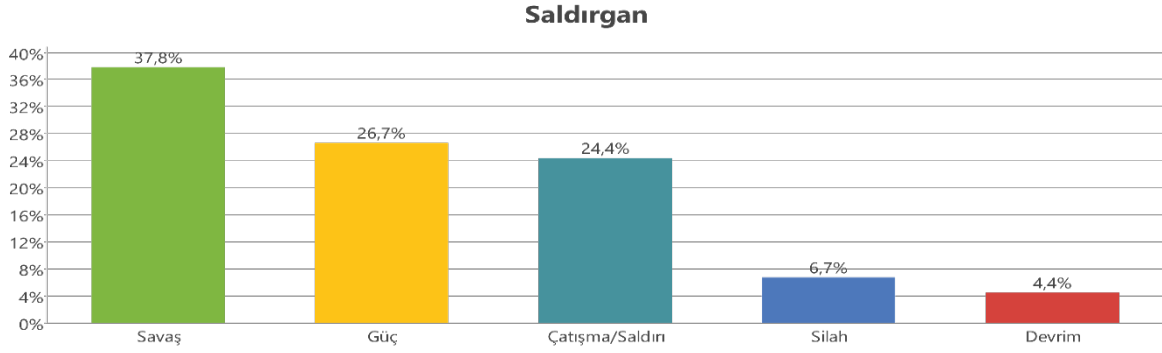
Şekil 13. Xi Jinping'in Konuşmasının Stratejik Kültür Yelpazesindeki Analizi

Yukarıda Şekil 13'te, Xi Jinping'in 2017 yılında yaptığı konuşmasının Maxqda programı ile yapılan analizinin stratejik kültür kategorileri açısından frekansları verilmiştir. Buna göre Jinping'in % 45,9 oranla Jintao'nun 2005 konuşmasına benzer şekilde en çok %45,9 oranla *Uzlaşmacı* nitelikli söylemlere yer verdiği görülmüştür. Bununla birlikte Jintao'nun 2005 konuşmasında üçüncü sırada yer alan Saldırgan kategorisi Xi Jinping'in 2017 konuşmasında % 30,4 oranla ikinci sıraya gelmiş ve burada bir ayrışma ortaya çıkmıştır. Bir başka ifadeyle Jintao'nun 2011 konuşmasında ilk sıraya yükselen Saldırgan kategorisi, bu konuşmada da ikinci odak noktasını oluşturarak başat kategorilerden birisi olmayı sürdürmüştür. Üçüncü sırada % 15,5 oranla Pasif Savunmacı ve son olarak % 8,1 oranla ve en az Aktif Savunmacı nitelik sergilediği görülmüştür. Genel olarak Aktif Savunma stratejisinin her iki liderin de söylemlerinde son sıralarda yer aldığı ve odak noktasının Uzlaşmacı ile Saldırgan kategoriler olmak üzere iki uç nokta arasında adeta bir sarkaç gibi savrulduğu görülmektedir.

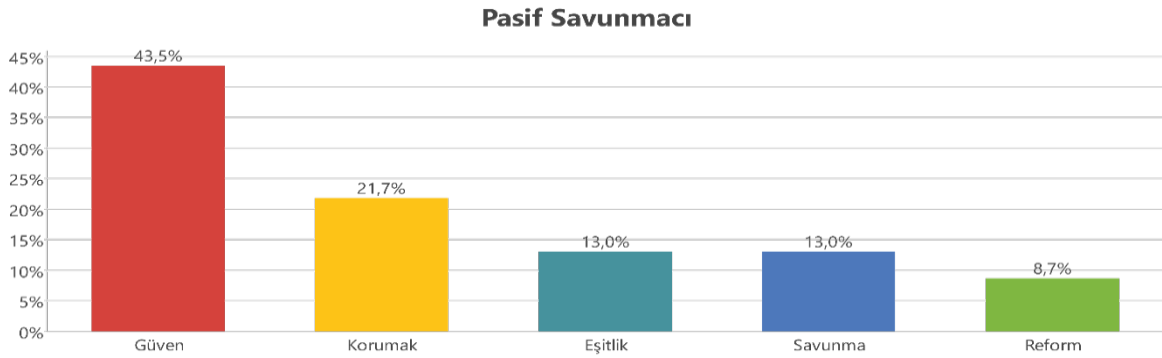
Şekil 14. Xi Jinping'in Konuşmasının Uzlaşmacı Nitelikli Analizi

Şekil 14'te ise Jinping'in *Uzlaşmacı* stratejik kültür kategorisi içerisindeki kodlarının dağılımı görülmektedir. Buna göre, *Uzlaşmacı* başlığı altında analiz edilen kodlardan en çok % 42,6 oranla *Kalkınma* ve % 41,2 oranla *Barış* kodları yer almıştır. Önceki Devlet Başkanı Jintao'nun 2005 konuşmasında da ilk sırada yer alan *Uzlaşmacı* stratejik kültür kategorisinin en önde gelen üç kod göstergesi *Barış*, *Kalkınma* ve *İş birliği* şeklinde de yer almaktaydı. Jinping'in 2017 konuşmasında da bu durumun Kalkınma, Barış şeklinde ufak bir değişimle devam ettiği ve bu iki kodu yine % 14,7 oranla İş birliği göstergesinin takip ettiği görülmektedir. Uzlaşma kodunun % 1,5 da olsa düşük bir oranla dördüncü sırada yer bulduğu, bu defa Demokratik kodunun ise % 0,0 ile konuşmada yer almadığı görülmektedir. Dolayısıyla stratejik kültür kodları açısından devlet başkanları değişse de konjonktürel bazı değişimler dışında genel anlamda Çin Stratejik Kültürü'nde bir devamlılığın olduğu ortaya çıkmaktadır.

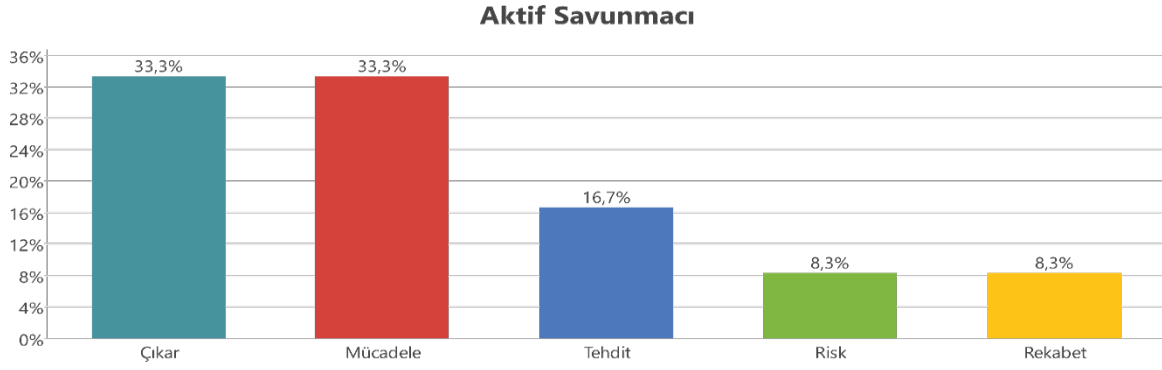
Şekil 15. Xi Jinping'in Konuşmasının Saldırgan Nitelikli Analizi

Yukarıda Şekil 15'te ise Jinping'in konuşmasında stratejik kültür kategorilerinden *Saldırgan* kategorisine ilişkin gösterge kodlarının dağılımı sunulmuştur. Bu başlık altındaki kodlar Savaş % 37,8, Güç % 26,7, Çatışma/Saldırı % 24,4, Silah % 6,7 oranda yer almıştır. Son olarak Devrim kodu % 4,4 oranla ve en az kullanılmıştır. Saldırgan kategorisi önceki Devlet Başkanı Jintao'nun 2011 konuşmasında ilk sırada yer almış ve kodları ise Güç, Devrim, Savaş, Çatışma/saldırı ve Silah şeklinde sıralanmaktaydı. Jinping'in 2017 konuşmasında da bu kategori içerisindeki kodların oransal dağılımının küçük değişimlerle birlikte genel olarak bir devamlılık arz ettiği görülmektedir.

Şekil 16. Xi Jinping'in Konuşmasının Pasif Savunmacı Nitelikli Analizi

Şekil 16'da Jinping'in Pasif Savunmacı stratejik kültür kategorisindeki gösterge kodlarının dağılımı görülmektedir. Buna göre, Jinping konuşmasında en çok % 43,5 oranla Güven kodunu kullanmıştır. Koruma söylemi % 21,7 oranla kullanılmıştır. % 13,0 oranla Eşitlik ve Savunma kodları kullanılmıştır. En az ise Reform kodu % 8,7 oranla kullanılmıştır. Önceki Devlet Başkanı Jintao'nun konuşmasında bu kategori altındaki kodlar Reform, Güven, Savunma ve Korumak şeklinde sıralanmaktaydı. Jinping'in 2017 konuşmasında ise Güven'in ikinci sıradan ilk sıraya geldiği, Korumak kodunun ise dördüncü sıradan ikinci sıraya yükseldiği; Savunma ve Reform kodlarının ise Eşitlik kodunun bile gerisine düşerek en son sıralara kaydığı ortaya çıkmaktadır. Zaten Jinping'in konuşmasında hem Pasif hem de Aktif Savunmacı stratejik kültür göstergelerinin son sıralara kaydığı açıktır. Burada da önceliğin Güven ve Korumak göstergelerine odaklandığı göz önüne alındığında, ilerleyen zaman içerisinde Çin stratejik kültüründe ya Uzlaşma ya da Saldırı şeklinde bir önceliğin olduğu; savunma konusunun ise öncelikli muhtemel kararlar arasında kendisine yer bulmayacağı değerlendirilebilir.

Şekil 17. Xi Jinping'in Konuşmasının Aktif Savunmacı Nitelikli Analizi

Jinping'in 2017 konuşmasında stratejik kültür kategorileri içerisinde kendisine en son sırada yer bulan Aktif Savunmacı kategorinin gösterge kodları değerlendirildiğinde ise % 33,3 oranla *Çıkar* ve *Mücadele* kodlarının eşit frekansta ve ilk iki sırada yer aldığı Şekil 17'de görülmektedir. Tehdit kodu % 16,7 iken, Risk ve Rekabet kodları ise % 8,3 oranla son sıralarda yer almıştır. Bu kategori Jinping'in konuşmasında en son sırada yer aldığından, çıkar gibi realist perspektife ışık tutan kodların önem derecesi düşük olmakla birlikte, genel olarak bütün kategorik dağılımla birlikte değerlendirildiğinde, Jinping'in konuşmasının Uzlaşmacı ve Saldırgan kategorileri önceleyerek iki kategori arasında savrulması, uluslararası güç ilişkilerinin anarşik yapısına ışık tutmakta ve buna istinaden Çin politika yapıcılar tarafından problemlerin çözümünde öncelik uzlaşmacı ve barışçı yaklaşımlarda olmakla birlikte, konjonktüre göre savaşa da karar vermektен kaçınılmayacağı, dolayısıyla realist bir perspektifin dönem açısından da geçerliliğini sürdürdüğünü göstermektedir.

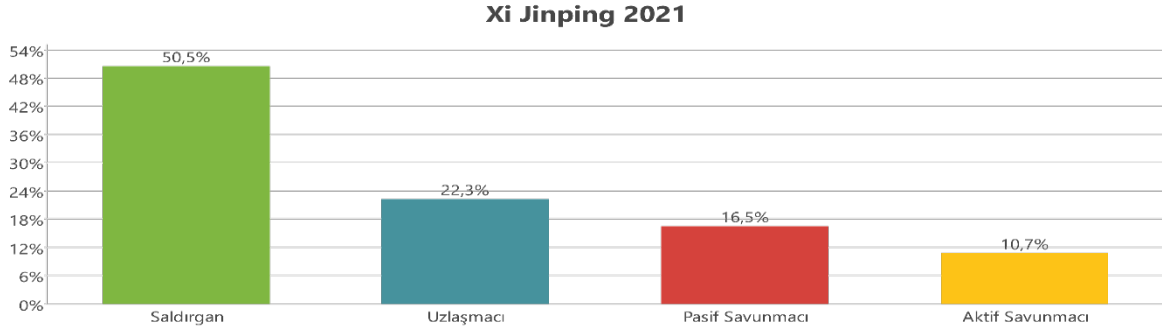
Şekil 18. Xi Jinping'in 2017 Yılındaki Konuşmasının Kod Bulutu

Şekil 18'de de Jinping'in 2017 yılındaki konuşmasının odak göstergeleri kod bulutu olarak görülmektedir. Buna göre Jinping'in, bahsi geçen konuşmasının Kalkınma ve Barış göstergelerini en öne koymakla birlikte, duruma göre Savaş ve Çatışma/Saldırı seçeneklerinin de göz ardı edilmeyeceğine ilişkin ipuçlarını vermektedir. İçerik olarak Çin Stratejik Kültürü'ndeki Konfüçyüsçü geleneğin ve izlek bağımlılığın devam ettiği, dolayısıyla Barış merkezli bir odağın olduğu ancak gerektiğinde uluslararası problem çözümünde savaşın da bir araç olarak kullanılabilmesi sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu göstergeler problemlerin öncelikle barışçı ve uzlaşmacı bir yaklaşımla ele alınabileceği; bu yaklaşım işe yaramadığı takdirde ise rakiplerin saldırısını bekleyerek savunmada kalmak yerine doğrudan saldırının alternatif en öncelikli seçenek olarak görüldüğü sonucunu yansıtmaktadır.

3.2. Xi Jinping'in 2021 Yılındaki Konuşmasının Analizi

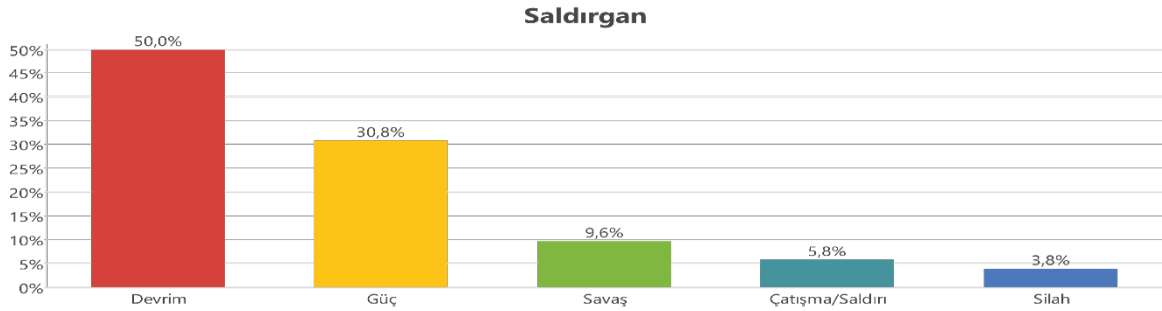
Çalışmada incelenen son söylev kapsamında, aşağıdaki grafikte Xi Jinping'in 2021 yılında 1911 Devriminin 110. Yıldönümünü anma toplantısında yaptığı konuşmasının analiz sonuçları yer almıştır. İlk grafik, konuşmanın stratejik kültür tipolojisindeki kategoriler açısından içerik analizinin genel konumunu

yansıtırken, ardından gelen 4 grafik, ilk grafikte yer alan kategorilerin kendi içerisindeki gösterge kodları dağılımını göstermektedir. Son olarak da yine, kod bulutunda Jinping'in konuşmasında yoğunlaştığı ana tema ve odak noktasını teşkil eden konular gösterilmiştir.

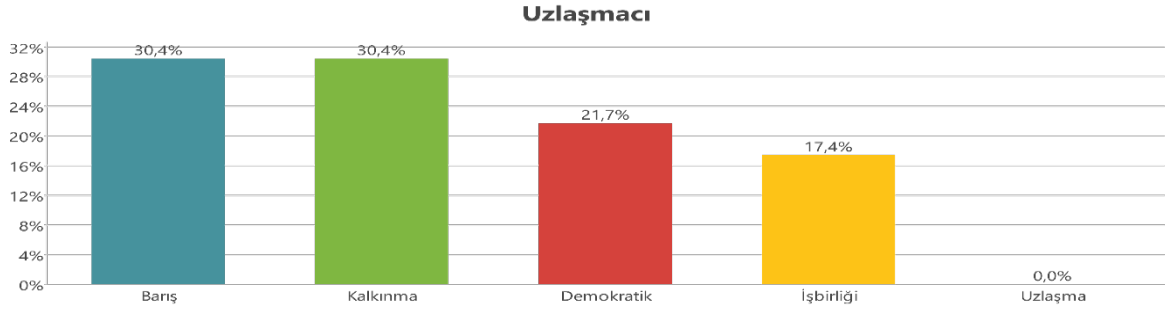
Şekil 19. Xi Jinping'in Konuşmasının Stratejik Kültür Yelpazesindeki Analizi

Şekil 19'da, Xi Jinping'in 2021 yılında yaptığı konuşmasının Maxqda programı ile yapılan analizine ilişkin sonuçların grafik dağılımı verilmiştir. Önceki Başkan Jintao'ya benzer şekilde, Jinping'in de görev süresinin başlarında Uzlaşmacı konuları öncelendiği ancak farklı olarak Saldırgan kategoriyi 2017 konuşmasında da ikinci sırada tutarken, ilerleyen dönemde onun da Saldırgan kategoriyi başat olarak ele aldığı ortaya çıkmaktadır. Nitekim Jinping'in son konuşmasında % 50,5 oranla en çok *Saldırgan* nitelikli söylemlere yer verdiği görülmüştür. Uzlaşmacı kategorinin göstergeleri ise % 22,3 oranla ikinci sıraya gerilemiş; üçüncü sırada % 15,6 oranla Pasif Savunmacı ve son olarak % 10,7 oranla ve en az Aktif Savunmacı nitelikler yer almış, bu iki kategori açısından önceki konuşmasındaki sıralama değişmemiştir. Ortaya çıkan bulgular genel olarak değerlendirildiğinde, muhtemelen diğer küresel güçlerin uluslararası politikalarının da etkisiyle, Çin liderlerinin stratejik kararları zaman içerisinde uzlaşmacı kategoriden saldırgan kategoriye doğru bir değişim göstermekle birlikte, Uzlaşma kategorisi de uygun koşullar ve uygun rakipler karşısında bir seçenek olarak alternatifler arasında ikinci önceliğe sahip olacak şekilde masada tutulmaktadır.

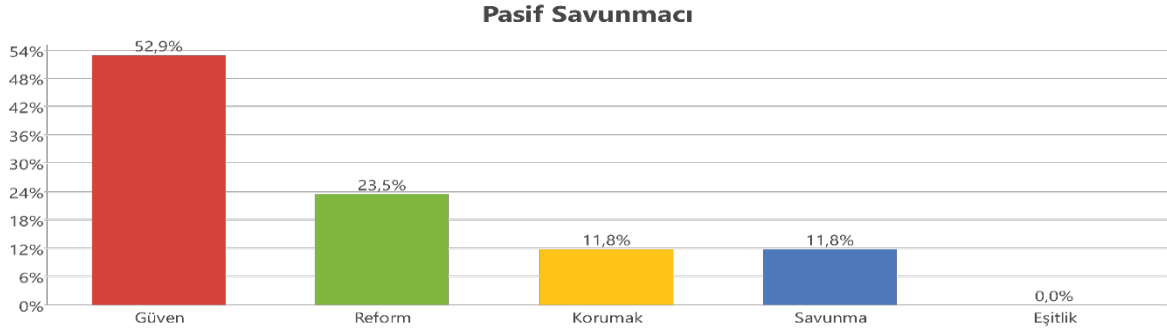
Şekil 20. Xi Jinping'in Konuşmasının Saldırgan Nitelikli Analizi

Şekil 20'de Jinping'in Saldırgan stratejik kültür kategorisi içerisindeki gösterge kodlarının dağılımı görülmektedir. Buna göre, Saldırgan başlığı altında analiz edilen kodlardan en çok % 50,0 oranla Devrim ve % 30,8 oranla Güç kodları yer almıştır. Savaş % 9,6 ve Çatışma/Saldırı % 5,8 oranla analiz sonucu olarak yansımıştır. Son olarak % 3,8 oranla Silah söylemi kullanılmıştır. Buna göre önceki konuşmasında bu kategori altındaki en öncelik konu olan Savaş üçüncü sıraya gerilemiş, Güç ise yine ikinci sıradaki yerini korumuştur. İlginç olan ise Devrim kodunun radikal bir artışla ilk sıraya yerleşmesi olmuştur. Bu da bir sonraki kategori olan Uzlaşmacı kategoride en sık başvurulan Barış ve Kalkınma kodları ile birlikte değerlendirildiğinde, kalkınma ve bu konudaki reformların en öncelikli konular arasında yer aldığı izdüşümünü vermektedir.

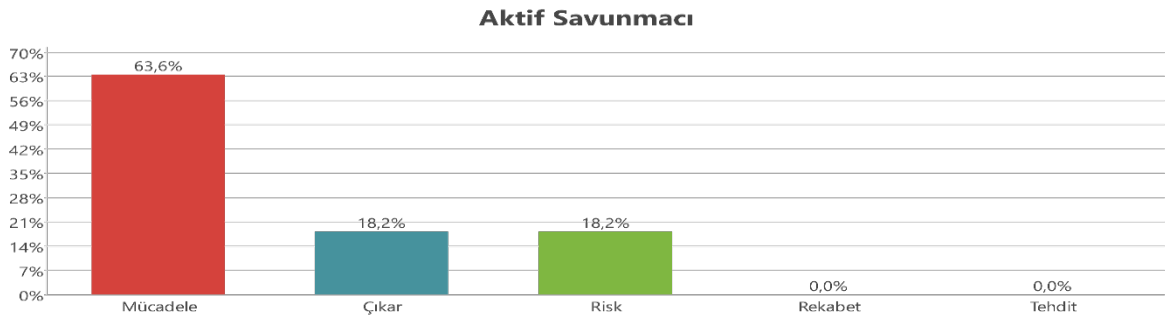
Şekil 21. Xi Jinping'in Konuşmasının Uzlaşmacı Nitelikli Analizi

Yukarıda Şekil 21'de, Jinping'in Uzlaşmacı stratejik kültür kategorisine ait gösterge kodlarının dağılımı sunulmuştur. Yukarıdaki kategori altında da ifade edildiği üzere burada öncelik verilen Barış % 30,4 ve Kalkınma % 30,4 kodları birlikte değerlendirildiğinde, kalkınma ve barış faaliyetlerinin öncelikli konular olduğu görülmektedir. Bunların da Demokratik % 21,7, İş birliği % 17,4 göstergelerinden anlaşılacağı üzere, uluslararası arenada saygınlık ve meşruiyeti artıracak yaklaşımlarla desteklenmeye çalışıldığı veya en azından bu şekilde bir imaj yönetiminin hedeflendiği ortaya çıkmaktadır.

Şekil 22. Xi Jinping'in Konuşmasının Pasif Savunmacı Nitelikli Analizi

Stratejik kültür kategorilerine ilişkin gösterge kodları açısından Jinping'in her iki konuşmasında da son sıralarda yer alan Savunma kategorilerinden *Pasif Savunmacı* tipe ilişkin kod dağılımı Şekil 22'de verilmiştir. Buna göre, Jinping konuşmasında en çok % 52,9 oranla *Güven* kodunu kullanmıştır. Reform söylemi % 23,5 ile ikinci sırayı almış; Korumak ve Savunma kodları ise eşit şekilde % 11,8 oranla onu izlemiştir. Jinping de önceki Başkan Jintao'ya benzer şekilde Eşitlik konusuna değinmediği görülmektedir.

Şekil 23. Xi Jinping'in Konuşmasının Aktif Savunmacı Nitelikli Analizi

Jinping'in 2021 konuşmasında en az yer verilen *Aktif Savunmacı* stratejik kültür kategorisine ilişkin gösterge kodlarının dağılımı Şekil 23'te görülmektedir. Şekilde % 63,6 oranla *Mücadele* açık ara farkla en çok kullanıma sahiptir. Söylemlere göre Çıkar ve Risk kodları % 18,2 oranla eşit şekilde ikinci ve üçüncü sırada yer almışlardır. Şekle göre Rekabet ve Tehdit kodlarının söylemlerde kullanılmadığı görülmektedir.

Şekil 24. Xi Jinping'in 2021 Yılındaki Konuşmasının Kod Bulutu

Son olarak, Şekil 24'te Jinping'in 2021 yılındaki konuşmasının odak noktasını oluşturan göstergelere ilişkin kod bulutu görülmektedir. Buna göre Jinping'in, 2021 konuşmasında ana odak, 2017 konuşmasındaki odak olan Kalkınmadan, Devrim koduna kaymıştır. Kod bulutunda yer alan diğer ifadeler ise Güç, Kalkınma, Güven, Mücadele şeklinde yer almış; daha önceki konuşmasında ön sıralarda yer verilen Barış, Savaş, Çatışma kodları ise kendilerine ikinci veya üçüncü sıralarda yer bulmaya devam etmiştir. Genel olarak sıralamadaki yerleri değişmekle birlikte odak noktasındaki kodların ön plandaki yerlerini korumaya devam ettiği ortaya çıkmaktadır. Bu bulgular ise Çin stratejik kültüründe, konjonktüre ve algılanan tehdit durumuna bağlı olarak ufak çaplı değişimler olmakla birlikte genel olarak bir devamlılık durumunun mevcut olduğunu göstermektedir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Analiz sonucu ulaşılan bulgular doğrultusunda, Hu Jintao'nun 2005 yılında yaptığı konuşmasının stratejik kültür kategorileri açısından *Uzlaşmacı* yapıyı öncelediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu kategori altında en çok *Barış* ve *Kalkınma* konularına odaklanılmıştır. İkinci kategoride yer alan *Pasif Savunmacı* stratejik kültür tipinde ise *Güven* konusunun öncelikli olduğu ortaya çıkmıştır. Jintao'nun bu konuşmasında üçüncü sırada yer alan *Saldırgan* stratejik kültür kategorisinde ise en çok *Güç* olgusunun yer aldığı görülmüştür. Konuşmada en son sırada yer alan *Aktif Savunmacı* stratejik kültür kategorisinde ise *Çıkar* konusu ön plana çıkmıştır. Bir başka ifadeyle, Jintao'nun 2005 yılı konuşması stratejik kültür tipolojileri açısından değerlendirildiğinde genel olarak *Barış* merkezli olduğu, bunu *kalkınma*, *iş birliği*, *koruma* gibi konuların takip ettiği görülmektedir. Analiz sonuçları, dönem itibarıyla Çin liderinin *Uzlaşmacı* bir stratejik davranış izlemeyi tercih ettiği veya öncelediği ancak uluslararası tehdit durumuna bağlı olarak *yeterli güç bulundurmaya önem verdiği* ve genel olarak *realist bir perspektife* sahip olduğu sonucunu ortaya koymaktadır.

Jintao'nun 2011 yılında yaptığı konuşmasının analiz sonuçlarına göre ise söylemlerin *Uzlaşmacı* göstergelerden, *Saldırgan* nitelikli kodlara doğru savrulduğu görülmüştür. İçerik analizine göre, Jintao'nun konuşması ikinci sırada *Pasif Savunmacı*, üçüncü sırada *Uzlaşmacı*, son olarak da *Aktif Savunmacı* özellikler barındırmıştır. *Saldırgan* niteliklerden en çok *Güç* konusunu merkeze alan Jintao, *Pasif Savunmacı* niteliklerden *Reform*, *Uzlaşmacı* niteliklerden *Kalkınma* ve son olarak *Aktif Savunmacı* niteliklerden *Mücadele* konularına odaklanmıştır. Buna göre Jintao'nun, bahsi geçen konuşmasının *Güç* merkezli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Güç kodunu, kalkınma, reform ve mücadelenin takip ettiği görülmektedir. Dolayısıyla 2011 yılı itibarıyla Çin stratejik kültürünün yeterli güce erişmeye odaklandığı, bunun içinde ekonomik reform ve kalkınmayı öncelikli konular olarak ele aldığı izduşümleri kendini göstermektedir.

Söylevleri analiz edilen ve halen görevini sürdüren Çin Devlet Başkanı Xi Jinping'in 2017'de yaptığı konuşmasına ilişkin bulgulara göre, görev süresinin başlarında Jinping'in de söylemlerinin odağında *Uzlaşmacı* stratejik kültür kategorisinin yer aldığı gözlemlenmiştir. Konuşmasında *Uzlaşmacı* niteliğin hemen ardından *Saldırgan* özellikte kodlar barındıran konulara değinmesi, Jinping'in iki zıt olguyu alternatif olarak bir arada değerlendirdiğine ilişkin ilginç bir sonuca işaret etmektedir. *Uzlaşmacı* niteliklerden *Kalkınma* konusuna, *Saldırgan* niteliklerden *Savaş* konusuna, *Pasif Savunmacı* niteliklerden *Güven* konusuna ve son olarak da *Aktif Savunmacı* kategori altında olarak *Çıkar* ve *Mücadele* konularına odaklandığı sonucuna erişilmiştir. Bu konuşmasının sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde,

Jinping'in, Kalkınma ve Barış kodlarını öncelemekle birlikte, duruma göre Savaş ve Çatışma/Saldırı seçeneklerini de göz ardı etmeyeceğine ilişkin bir çıkarıma ulaşılmaktadır. Genel olarak Çin Stratejik Kültürü'ndeki Konfüçyüsçü geleneğin ve izlek bağımlılığın devam ettiği, dolayısıyla Barış merkezli bir odağın olduğu ancak gerektiğinde uluslararası problem çözümünde savaşın da bir araç olarak kullanılabilmesi dolayısıyla savaşın her durumda bir bozukluk, bir anomali olarak algılanmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu göstergeler problemlerin öncelikle barışçı ve uzlaşmacı bir yaklaşımla ele alınabileceği; bu yaklaşım işe yaramadığı takdirde ise rakiplerin saldırısını bekleyerek savunmada kalmak yerine doğrudan saldırının alternatif en öncelikli seçenek olarak görüldüğü sonucunu yansıtmaktadır.

Analize dâhil edilen son konuşma olan, Jinping'in 2021 yılında yaptığı konuşmaya ilişkin bulgular ise Jintao'nun son dönemine benzer şekilde, ilerleyen süreçte, Jinping'in de *Saldırgan* stratejik kültür kategorisine ilişkin söylemlere kaydığını göstermiştir. Jinping'in konuşmasında *Uzlaşmacı* kategori ikinci sıraya kaymakla birlikte, başat stratejik kültür tiplerinden birisi olmaya devam etmiş; Pasif Savunmacı ve son olarak da Aktif Savunmacı kategoriler ise Jinping'in tıpkı bir önceki konuşmasında olduğu gibi son sıralarda yer almıştır. Ortaya çıkan bulgular genel olarak değerlendirildiğinde, muhtemelen diğer küresel güçlerin uluslararası politikalarının da etkisiyle, Çin liderlerinin stratejik kararlarının zaman içerisinde Uzlaşmacı kategoriden Saldırgan kategoriye doğru bir değişim gösterdiğini, bununla birlikte Uzlaşma kategorisinin de uygun koşullar ve uygun rakipler karşısında bir seçenek olarak alternatifler arasında ikinci önceliğe sahip olacak şekilde masada tutulduğunu göstermektedir. Jinping'in, 2021 konuşmasında ana odağın, 2017 konuşmasındaki odak olan Kalkınmadan, Devrim koduna kaydığı ortaya çıkmıştır. Kod bulutunda yer alan diğer ifadeler ise Güç, Kalkınma, Güven, Mücadele şeklinde yer almış; daha önceki konuşmasında ön sıralarda yer verilen Barış, Savaş, Çatışma kodları ise kendilerine ikinci veya üçüncü sıralarda yer bulmaya devam etmiştir. Genel olarak sıralamadaki yerleri değişmekle birlikte odak noktasındaki kodların ön plandaki yerlerini korumaya devam ettiği ortaya çıkmaktadır. Bu bulgular ise Çin stratejik kültüründe, konjonktüre ve algılanan tehdit durumuna bağlı olarak ufak çaplı değişimler olmakla birlikte genel olarak bir devamlılık durumunun mevcut olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak her iki liderinde söylemlerinde görev sürelerinin başlangıcında Uzlaşmacı stratejik kültür yapısı ortaya çıkmış; devam eden süreçte ise her iki lider de Saldırgan kategoriye doğru bir savrulma yaşamıştır. Özetle, Çin'in her iki Devlet Başkanının konuşmaları analiz edilmiş ve Jintao'nun söylemlerinin durum ve şartlara göre değişken nitelikler barındırdığı sonucuna ulaşılrken, Jinping'in söylemlerinin ise en öncelikli kategori değişmekle birlikte, diğer kategoriler açısından bir devamlılık arz ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Söylemlere ilişkin yapılan içerik analizi sonuçları, stratejik kültür kategorileri kapsamında Jintao'nun daha çok Barış ve Güç merkezli göstergeleri odağına aldığını, Jinping'in ise Kalkınma ve Devrim göstergelerini öncelediğini göstermiştir. Netice itibarıyla her iki liderin ilk dönem konuşmaları daha çok *Uzlaşmacı*, son dönem konuşmaları ise *Saldırgan* tipindeki stratejik kültür kategorilerine denk düşmektedir. Bunda da mevcut konjonktürel gelişmelerin, diğer küresel güçlerin izlediği uluslararası politikaların ve güç ilişkileri kapsamında küresel düzende, tek kutuplu bir yapıdan, çok kutuplu bir yapıya evrilmenin ve küresel hegemonya mücadelesinde ön plana çıkan agresif tutumların etkili olmuş olabileceği değerlendirilmiştir.

Bu çalışmanın stratejik kültür konusunda, bundan sonra yapılacak müstakbel çalışmalar için örnek teşkil edebileceği, gelecekte farklı ülke liderlerinin söylemlerinin de stratejik kültür kategorileri kapsamında bu çalışmadakine benzer yöntemle analiz edilebileceği, dolayısıyla çalışmanın bir örnek uygulama olarak akademik yazına önemli bir katkı sunma potansiyeli taşıdığı değerlendirilmektedir.

Etik Beyanı: *Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu yazarlar beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Türk Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisinin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk çalışmanın yazarlarına aittir.*

Yazar Katkıları: *1. yazar ve 2. Yazar çalışmada makalenin bütününe katkı sağlamıştır. 1. yazarın katkı oranı: %60, 2. yazarın katkı oranı: %40'tır.*

Çıkar Beyanı: *Yazarlar arasında çıkar çatışması yoktur.*

KAYNAKLAR

- Akçadağ Alagöz, E. (2019). Stratejik Kültür Perspektifinden Kuzey Kore'nin Nükleer Programı, *Uluslararası İlişkiler*, 16(61), 111-126.
- Black, J. (2021). *Dünya Tarihinde Askerî Strateji*. (B. S. Bilgiç, Çev.). İstanbul: Timaş Yayınları.
- Daase C. and Junk J., (2012). Strategische Kultur und Sicherheitsstrategien in Deutschland. *Nomos Verlagsgesellschaft mbH Sicherheit und Frieden (S+F) / Security and Peace*, 27 Eylül 2022 tarihinde https://www.jstor.org/stable/pdf/24233942.pdf?refreqid=excelsior%3Abbd14bb8ce497b119446517b10896eb8&ab_segments=&origin=&acceptTC=1 adresinden alındı
- Gray, C.S., (2010). *The Strategy Bridge: Theory for Practice*, 27 Eylül 2022 tarihinde <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199579662.001.0001> adresinden alındı.
- Johnston, A.I., (1995). Thinking About Strategic Culture. *International Security*, 27 Eylül 2022 tarihinde <http://www.fb03.uni-frankfurt.de/45431264/Johnston-1995-Thinking-about-Strategic-Culture.pdf> adresinden alındı.
- Keser, A. (2020). *Stratejik Kültür ve Ülke İncelemeleri*. Ankara: Berikan Yayınevi.
- Keser, A. ve Çalış Yazgu G., (2020). Savaş Felsefesi ve Stratejik Kültür İncelemeleri. M. Begenirbaş, R. Can Yalçın, ve S. Yenal içinde, *Strateji ve Güvenlik Alanında Temel ve Güncel Yaklaşımlar*, 73-89. Ankara: Nobel.
- Lantis, J.S. (2006). *Strategic Culture: From Clausewitz to Constructivism*, 27 Eylül 2022 tarihinde <https://irp.fas.org/agency/dod/dtra/stratcult-claus.pdf> adresinden alındı.
- Layton, P., (2012). The Idea of Grand Strategy, *RUSI Journal*, 157 (4), 56–61.
- Lock, E., (2017). *Strategic Culture Theory: What, Why, and How*, 27 Eylül 2022 tarihinde <https://www.pollux-fid.de/r/cr-10.1093/acrefore/9780190228637.013.320> adresinden alındı.
- McMaster, H.R., 2015. The Uncertainties of Strategy, *Survival*, 57 (1), 197–208.
- Mearsheimer, J.J. (2001). *The tragedy of great power politics*. New York: Norton.
- Organski, A.F.K. (1958). *World politics*. New York Knopf.
- Snyder, J.L. (1977). *The Soviet Strategic Culture: Implications for Nuclear Options*, 27 Eylül 2022 tarihinde <https://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/reports/2005/R2154.pdf> adresinden alındı.